

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я
УКРАЇНИ ІМЕНІ П. Л. ШУПИКА
СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«СОЦІАЛЬНИЙ СУПРОВІД ВЕТЕРАНІВ ТА ВЕТЕРАНОК:
ВІДНОВЛЕННЯ ТА РЕІНТЕГРАЦІЯ В СОЦІУМ»**

Галузь знань	I Охорона здоров'я та соціальне забезпечення
Шифр та назва спеціальності	I10 Соціальна робота та консультування
Назва освітньо-професійної програми	Соціальна робота
Рівень вищої освіти	другий (магістерський) рівень
Кафедра	Публічного управління, адміністрування та соціальної роботи
Статус навчальної дисципліни (обов'язкова, вибіркова)	вибіркова
Форма навчання	очна, заочна

Викладач

Прізвище, ім'я, по батькові	Мельничук Лариса Михайлівна
Посада	завідувач кафедри
Науковий ступінь, вчене звання	доктор наук з державного управління
Електронна адреса	l.melnychuk@nuozu.edu.ua
Телефон	097 997 76 71
Посилання на профіль викладача	https://www.nuozu.edu.ua/s/np/k/publicnoho-upravlinnia-administruvannia-ta-sotsialnoi-roboty/naukovo-pedahohichni-pratsivnyky#gsc.tab=0 Google Scholar: https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=6q4DSQgAAAAJ ORCID: https://orcid.org/0000-0002-7450-6173

	Scopus: https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=58103398200
Консультації	Пнд. 14:00-15:20
Загальна інформація про дисципліну	
Анотація до дисципліни	Навчальна дисципліна «Соціальний супровід ветеранів та ветеранок: відновлення та реінтеграція в соціум» є теоретичною основою сукупності знань та вмінь, що забезпечують підготовку магістрів з соціальної роботи та входить до циклу вільного вибору здобувачів вищої освіти. Дисципліна спрямована на формування у здобувачів вищої освіти знань і практичних навичок для ефективної роботи з ветеранами та ветеранками, які повертаються до цивільного життя, формування компетентностей, необхідних для надання якісної, комплексної та індивідуалізованої підтримки військовим після завершення служби.
Мета дисципліни	Формування оволодіння здобувачами вищої освіти сучасних системних знань, професійних навичок та етичних принципів, необхідних для ефективного здійснення соціального супроводу ветеранів та ветеранок, членів їхніх сімей, з метою забезпечення їхнього повноцінного відновлення, соціальної адаптації та успішної реінтеграції в суспільство.
Завдання дисципліни	– вивчення основних понять та термінів, що стосуються ветеранської політики та соціальної роботи з ветеранами та ветеранками, членами їхніх сімей, концептуальних основ ветеранської політики законодавства України щодо регулювання соціального захисту, надання пільг, гарантій та забезпечення прав ветеранів, ветеранок та членів їхніх сімей; – оволодіння методами оцінки індивідуальних потреб ветерана/ветеранки та складання персоналізованого плану супроводу; – розуміння сутності та основних характеристик функціонування інституту помічника ветерана (фахівця із супроводу), психологічних, фізичних та соціальних викликів, пов'язаних з військовим досвідом (бойовий стрес, ПТСР, травми, адаптаційний криза, тощо), особливостей надання підтримки членам родини ветерана/ветеранки з урахуванням їхньої ролі у процесі реінтеграції; – набуття навичок організація надання соціальних послуг ветеранам/ветеранкам на рівні громади, поширення інформації, формування позитивного образу ветерана/ветеранки та залучення громади до процесів реінтеграції.
Пререквізити	Дисципліна базується на знаннях таких дисциплін, як: «Соціальний менеджмент та маркетинг соціальних послуг», «Актуальні проблеми функціонування системи надання соціальних послуг».

Постреквізити	Дисципліна є основою при підготовці кваліфікаційної роботи та практичної діяльності у сфері соціальної роботи.
Компетентності, формуванню яких сприяє дисципліна	Загальні компетентності: ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу ЗК7. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. ЗК8. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК9. Навички міжособистісної взаємодії. ЗК10. Здатність працювати в команді. Спеціальні (фахові) компетентності: ФК 4. Здатність до впровадження методів і технологій інноваційного практикування та управління в системі соціальної роботи. ФК 5. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (експертами з інших галузей/видів економічної діяльності), налагоджувати взаємодію державних, громадських і комерційних організацій на підґрунті соціального партнерства. ФК 11. Здатність виявляти професійну ідентичність та діяти згідно з цінностями соціальної роботи. ФК 15. Здатність до розроблення, апробації та втілення соціальних проектів і технологій.
Обсяг дисципліни	Загальний обсяг дисципліни: 4 кредити ЄКТС (120 годин). У тому числі: денна форма навчання: лекції – 16 годин, практичні заняття – 26 годин, самостійна робота – 78 годин; заочна форма навчання: лекції – 8 годин, практичні заняття – 10 годин, самостійна робота – 102 годин.
Форма підсумкового контролю	залік
Строки викладання дисципліни	Дисципліна викладається у 3 семестрі
Програма дисципліни	
Назви тем	
1.	Концептуальні основи ветеранської політики: ключові державні програми та стратегії реінтеграції
	Нормативно-правове забезпечення соціального захисту ветеранів/ветеранок

2.	Інститут помічника ветерана (фахівця із супроводу): місія, функції, етика та взаємодія в системі соціальних послуг громади.
3.	Методологія оцінки потреб та формування індивідуального плану супроводу ветеранів/ветеранок
4.	Організація надання соціальних послуг ветеранам/ветеранам на рівні громади.
5.	Особливості потреб, реабілітація (фізична, психологічна, соціальна) та супровід ветеранів з інвалідністю
6.	Соціально-психологічна допомога та кризове консультування ветеранів/ветераном, членів їхніх сімей
7.	Професійна реінтеграція та кар'єрне консультування ветерана/ветеранки.
8.	Методи поширення інформації, формування позитивного образу ветерана/ветеранки та залучення громади до процесів реінтеграції.

Самостійна робота здобувача освіти

№ з/п	Перелік напрямів індивідуальної роботи здобувачів
1.	Інститут помічника ветерана в Україні: переваги, виклики та перспективи розвитку
2.	Міжнародний досвід соціального супроводу ветеранів
3.	Стандарти надання соціальних послуг ветеранам: Порівняльний аналіз українських та міжнародних положень
4.	Кейс-менеджмент у соціальному супроводі: розробка індивідуалізованих планів допомоги
5.	Роль ветеранських громадських організацій у формуванні державної політики соціального захисту
6.	Ветеранське підприємництво: державні програми підтримки та механізми грантування
7.	Роль громади у підтримці ветеранів: створення ветеранських просторів та центрів
8.	Особливості гендерного підходу в соціальному супроводі ветеранок
9.	Роль арт-терапії та спортивної реабілітації у психоемоційному відновленні
10.	Адаптація робочих місць та формування інклюзивного середовища для ветеранів з інвалідністю.
11.	Професійна перекваліфікація як ключовий інструмент економічної реінтеграції.
12.	Медіа-образ ветерана в Україні: формування суспільної думки та протидія стигматизації
13.	Оцінка ефективності програм соціального супроводу ветеранів (індикатори та критерії)
14.	Методи соціального супроводу ветеранів із клінічними ознаками ПТСР.
15.	Моделі сімейної терапії та соціального супроводу ветеранів та ветераном

Самостійна робота являється елементом навчально-методичного комплексу дисципліни, затверджується кафедрою, підлягає щорічному перегляду з метою дотримання принципів академічної доброчесності здобувачами вищої освіти. Список завдань надається здобувачам на першому занятті з певної теми. Самостійна робота з дисципліни виконується у формі індивідуальних завдань. Для здобувачів заочної форми навчання перевіркою підготовки в міжсесійний період являється контрольна робота (індивідуальна залікова робота). Усі завдання самостійної роботи мають бути виконані та здані (надіслані) викладачеві за день до проведення залікового заняття. Розмір шкали ЄКТС за навчальною дисципліною дорівнює 100 балам, а мінімальна позитивна оцінка починається з 60 балів.

Організація навчання

Навчальні технології та форми і засоби навчання

На лекціях чітко та зрозуміло структурується матеріал; зосереджується увага здобувачів на проблемних питаннях; наводяться конкретні приклади практичного застосування отриманих знань; звертаються до зарубіжного досвіду вирішення окремих проблем; заохочуються здобувачі до критичного сприймання нового матеріалу замість пасивного конспектування; використовуються наочні матеріали, схеми, таблиці, моделі, графіки; використовуються технічні засоби навчання: мультимедійний проектор, слайди тощо.

На практичних заняттях запроваджуються різні навчальні технології: розгорнута бесіда, обговорення проблем, дискусії; вирішення ситуаційних вправ; розв'язання проблемних питань; мозковий штурм; кейс-методи; презентації; аналіз конкретної ситуації; робота в малих групах; рольові та ділові ігри; банки візуального супроводження; письмовий контроль знань; індивідуальне та групове опитування; перехресна перевірка завдань з наступною аргументацією виставленої оцінки тощо.

Самостійну роботу здобувача викладач планує разом зі здобувачем, але виконує її здобувач за завданнями та під методичним керівництвом і контролем викладача; зміст самостійної роботи за темами визначається робочою програмою навчальної дисципліни.

Методи навчання	Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: ➤ словесні (лекція-монолог, лекція-діалог, проблемна-лекція); ➤ наочні (презентація, демонстрування; опорних сигналів; опорних конспектів); ➤ практичні методи (вправи; практичні завдання; спостереження). ➤ Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності: ➤ метод проблемного викладу матеріалу; ➤ моделювання ситуацій; ➤ мозковий штурм; ➤ метод опори на практичний досвід; ➤ навчальна дискусія; ➤ навчально-наукова проєктна робота у форматі індивідуальної та командної роботи. ➤ Методи контролю й самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності: ➤ усного контролю; ➤ письмового контролю; ➤ самоконтролю та взаємоконтролю; ➤ рецензування відповідей.
------------------------	--

Список рекомендованих джерел

Нормативно-правові акти:

1. Деякі питання забезпечення діяльності фахівців із супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб: постанова Кабінету Міністрів України від 02.08.2024 № 881 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/881-2024-%D0%BF#Text>
2. Деякі питання надання психологічної допомоги ветеранам війни, членам їх сімей та деяким іншим категоріям осіб: постанова Кабінету Міністрів України від 29.11.2022 № 1338. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1338-2022-%D0%BF#n312>
3. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо створення та функціонування ветеранських просторів: Наказ Міністерство у справах ветеранів України від 05.06.2024 № 168 URL: <https://mva.gov.ua/veteranam/zagalna-informatsiya>
4. Про реалізацію експериментального проєкту щодо запровадження інституту помічника ветерана в системі переходу від військової служби до цивільного життя: постанова Кабінету Міністрів України від 19.06.2023 № 652. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/652-2023-%D0%BF#Text>
5. Про соціальні послуги: Закон України від 17.01.2019 № 2671-VIII (із змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#n107>
6. Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту: Закон України від 22.10.1993 № 3551-XII (із змінами) / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3551-12#Text>
7. Про схвалення Стратегії ветеранської політики на період до 2030 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2024-2027 роках: розпорядження Кабінету Міністрів України від 29.11.2024 № 1209-р URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1209-2024-%D1%80#Text>

8. Про схвалення Стратегії формування системи повернення з військової служби до цивільного життя на період до 2033 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2025-2027 роках: розпорядження Кабінету Міністрів України від 31.12.2024 № 1350-р URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1350-2024-%D1%80#Text>

Основна література:

9. Методичний посібник для соціальних працівників: Посилення спроможності соціальних працівників здійснювати психосоціальну підтримку ветеранів та їх сімей з питань психічного здоров'я / В.Горбунова, О. Савиченко, І. Тичина, Н. Портницька., 2022. – 61 с.

10. Методичні рекомендації щодо організації роботи помічників ветерана в громаді та взаємодії з заінтересованими суб'єктами URL: <https://mva.gov.ua/storage/app/sites/1/Методичні%20рекомендації/rekomendatsii-web-3.pdf>

11. Огляд міжнародних практик у сфері реінтеграції ветеранів. Міркування щодо воєнного та повоєнного контексту України. ПРООН. 2023. URL: <https://www.undp.org/uk/ukraine/publications>

12. Путівник для фахівців із соціальної роботи в таблицях і схемах : навчально-методичний посібник [електронне видання] / автор. кол. О. Білько, І. Борощук, Т. Василюк, І. Лисоконь, В. Османова. Кривий Ріг : КДПУ, 2024. 39 с.

13. Реінтеграція ветеранів з інвалідністю: методичний посібник. Київ, 2022. 78 с.

14. Роль держави у соціальній реінтеграції ветеранів та ветераном: аналітичне дослідження / Український ветеранський фонд. URL: <https://veteranfund.com.ua/wp-content/uploads/2024/10/Rol-derzhavy-u-sotsialniy-reintehratsii-veteraniv-i-veteranok.pdf>

15. Соціальна робота: реалії та виклики часу: навчально методичний посібник / С. О. Омельченко, В. І. Тернопільська, Н. М. Чернуха [та ін.]. - Слов'янськ : Вид-во Б. І. Маторіна, 2021. - 219 с.

16. Тюпля Л., Іванова І. Компоненти соціальної адаптації. URL: <http://politics.ellib.org.ua/pages-12109.html>

17. Як допомогти особистості в період переходу від війни до миру: соціальнопсихологічний супровід : практичний посібник / за наук. ред. Т. М. Титаренко, М. С. Дворник / Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. – Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2022. – 154 с

Додаткова література:

18. Шлях ветеранів та ветеранок: Дослідження про досвід війни і повернення до цивільного життя. URL: <https://drive.google.com/file/d/1gSlkhpMoJHDFNgO6FV0o-y6oA99ieq6a/view>

19. Оцінка існуючих моделей та практик соціальної роботи та соціальних послуг на рівні громади: аналіт. матер. / Мінсоцполітики України. URL: http://www.msp.gov.ua/files/dec/OPM_P4EC_ISPSPProject_Assessment_Report_201711_ukr.pdf

20. Стратегії забезпечення життєздатності відновних практик: механізм співпраці правової системи та громади заради суспільної безпеки : посібник. Київ: Видавець Захаренко В. О., 2009. 224 с.

21. Проект «Українські ресурси для реінтеграції ветеранів». URL: <https://www.irex.org/ukrainian-resources-veterans-reintegration-project>

22. Veteran Reintegration Program. Analytic Report July 14, 2021. URL:

Інформаційні ресурси:

23. Аналітична інформація. Міністерства у справах ветеранів війни. 01.01.2022. URL: <https://data.mva.gov.ua/>
24. Український ветеранський фонд. URL: <https://veteranfund.com.ua/contests>
25. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
26. Центри ветеранського розвитку: <https://mva.gov.ua/veteranam/tsentri-veteranskogo-rozvitku>
27. Реєстр надавачів соціальних послуг / Міністерство соціальної політики України. URL: <https://www.msp.gov.ua/content/reestr-nadavachiv-socialnih-poslug.html>
28. Соціальні звіти / Міністерство соціальної політики України. URL: <https://www.msp.gov.ua/news/20083.html>

Загальна схема оцінювання

На останньому практичному занятті визначається накопичувальний бал поточної успішності за формулою: сума усіх оцінок за поточну діяльність поділена на кількість завдань (тем) та помножена на 12. Максимальна кількість балів, яку здобувач вищої освіти може набрати під час вивчення дисципліни: за поточну навчальну діяльність 60 балів, за результатами підсумкового контролю 40 балів. Підсумкова оцінка успішності з освітнього компонента для здобувачів, які успішно виконали програму освітнього компонента, є простою сумою оцінки за поточну та підсумкову успішність.

Національна оцінка	Бали за поточне оцінювання	Бали за підсумкове оцінювання	Загальна оцінка з дисципліни
«5» (відмінно)	54-60	36-40	90-100
«4» (добре)	42-53	28-35	70-89
«3» (задовільно)	36-41	24-27	60-69
«2» (незадовільно)	0-35	0-23	59 та нижче

За рейтинговою шкалою ECTS оцінюються досягнення студентів з освітнього компонента, які навчаються на одному курсі однієї спеціальності, відповідно до отриманих ними балів, шляхом ранжування, а саме:

Оцінка ЄКТС	Статистичний показник
«А»	Найкращі 10% студентів
«В»	Наступні 25% студентів
«С»	Наступні 30% студентів
«D»	Наступні 25% студентів
«Е»	Останні 10% студентів

Шкала ЄКТС є відносною та встановлює належність студента до групи кращих чи гірших серед референтної групи однокурсників.

Політика опанування дисципліни

Здобувач вищої освіти зобов'язаний:

- 1) виконувати вимоги освітньої програми та досягати визначених для відповідного рівня вищої освіти результатів навчання:
 - не пропускати заняття без поважної причини та не запізнюватися;
 - брати активну участь в освітньому процесі, вести конспекти лекцій, практичних занять, готувати теоретичний та практичний матеріал, виконувати передбачені курсом вправи та тестові завдання;
 - здійснювати самостійну підготовку до занять згідно до затвердженого плану;
 - відпрацьовувати пропущені заняття (лекції, практичні, семінарські) у вигляді рефератів, презентацій інших видів робіт згідно з темою заняття під час консультацій викладача за розкладом кафедри не пізніше завершення семестру;
 - складати згідно з графіком поточний модульний контроль (ІНДЗ, контрольна робота) з дисципліни;
- 2) дотримуватись академічної доброчесності:
 - самостійно виконувати навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
 - посилатись на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
 - дотримуватись норм законодавства про авторське право і суміжні права;
 - надавати достовірну інформацію про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

За порушення академічної доброчесності (плагіат, фальсифікація, списування, обман тощо) здобувачі освіти можуть бути притягнені до академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;
- відрахування з Університету.